

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ

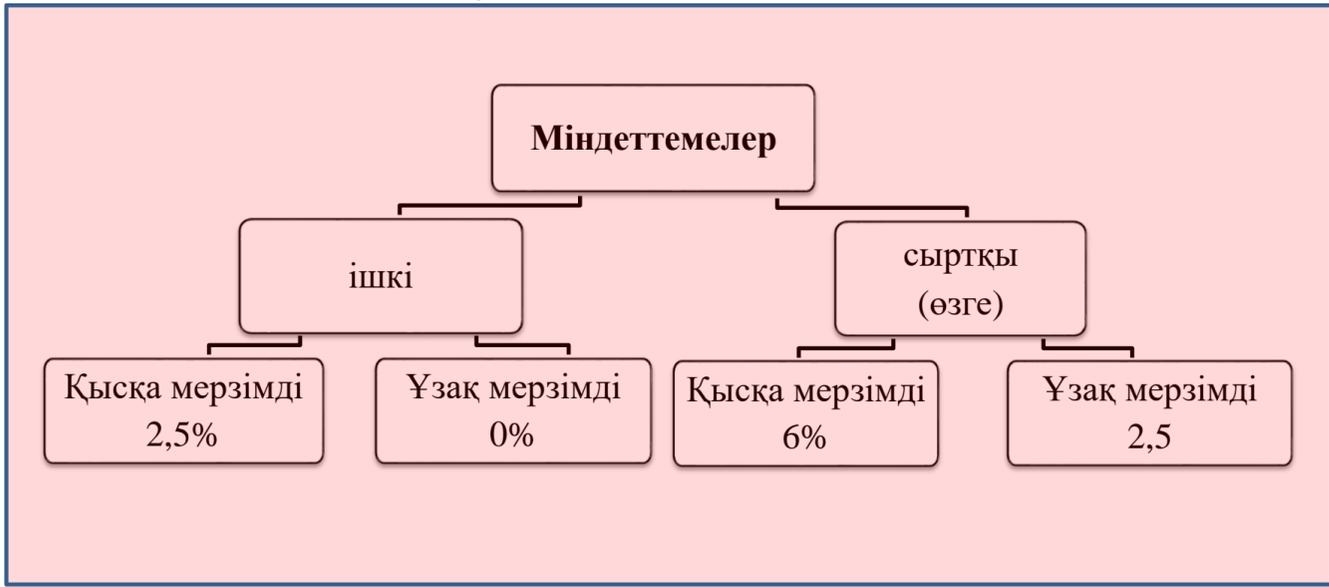
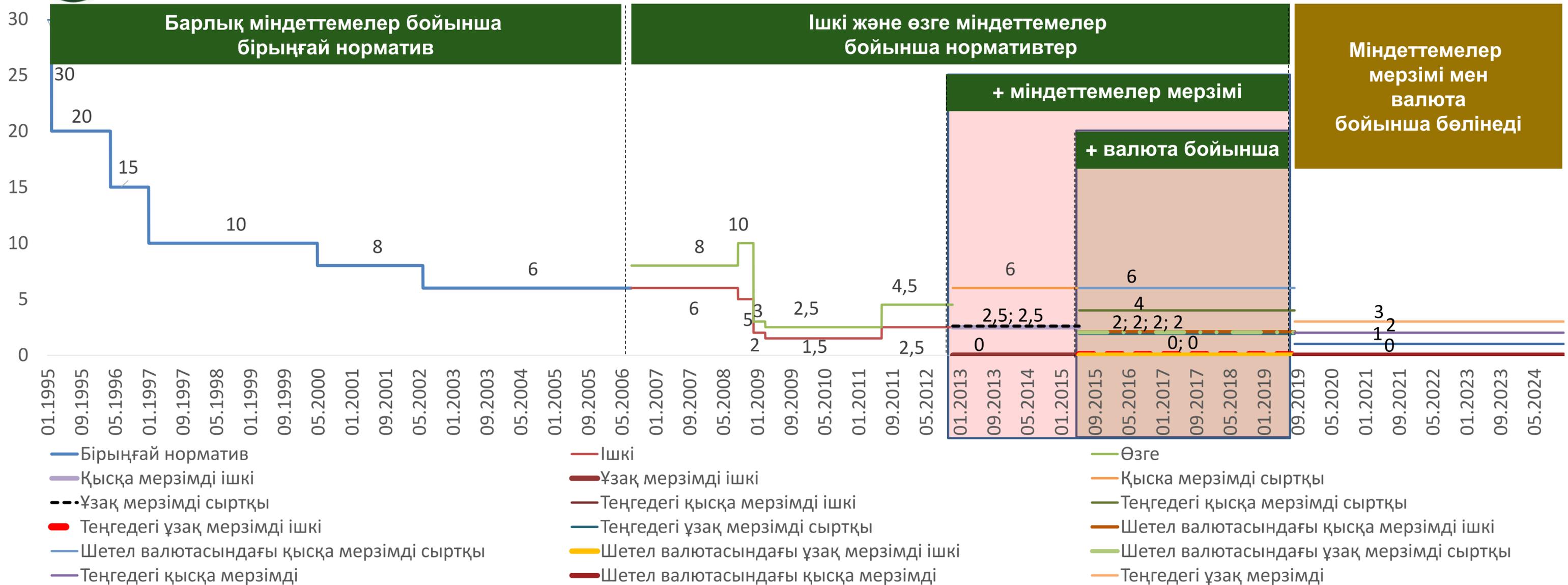

Ақша-кредит саясатының құралы түріндегі минималды резервтік талаптар: қолданудағы ерекшеліктер мен тәжірибе

Валюталық саясат жөніндегі консультативтік кеңеске қатысушылар арасында жүргізілген сауалнама нәтижесіне сай дайындалды

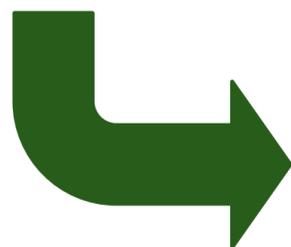
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ МИНИМАЛДЫ РЕЗЕРВТІК ТАЛАПТАР

АҚША-КРЕДИТ САЯСАТЫ ЖӘНЕ МИНИМАЛДЫ РЕЗЕРВТІК ТАЛАПТАР

	АКС режимдері	ЕТРТ мақсаты					ЕТРТ рөлі	Нарық сипаттамасы
		a	b	c	d	e		
ARM	Инфляциялық таргеттеу	+		+		+	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Қажетті валюта буферлерін құру ✓ Дәстүрлі емес АКС құралы – негізгі құралдың шектеулі әсері болған жағдайда ғана 	Құрылымдық дефицит
BLR	Монетарлық таргеттеу					+	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ақша ұсынысының өсу қарқынын реттеу ✓ Экономиканы девальютациялау процесі үшін жағдай жасау ✓ Жекелеген жағдайларда – шок аясында банк секторындағы құрылымдық өтімділік көлемін өзгерту құралы 	Құрылымдық профицит
KAZ	Инфляциялық таргеттеу		+	+			<ul style="list-style-type: none"> ✓ Банктердің өз резервтеріне деген сұранысын реттеу ✓ Ақша нарығының өтімділігін реттеу ✓ Қысқамерзімді банкаралық пайыздық мөлшерлемелерді реттеу 	Құрылымдық профицит
KGZ	Инфляциялық таргеттеу қағидаларын ұстану	+	+	+			<ul style="list-style-type: none"> ✓ Банк жүйесіндегі өтімділіктің жалпы деңгейін реттеу, ✓ Қысқамерзімді пайыздық мөлшерлемелерді реттеу ✓ Ақша агрегаттарының көлемін реттеу 	Құрылымдық профицит
RUS	Инфляциялық таргеттеу		+	+			<ul style="list-style-type: none"> ✓ Кредиттік ұйымдардың корреспонденттік шоттарындағы қаражатқа тұрақты және болжамды сұраныс қалыптастыру ✓ Банк балансын девальютациялау 	Шекаралық жағдай
UZB	Инфляциялық таргеттеу	+		+		+	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Өтімділіктің бейтарап деңгейін анықтау ✓ Ақша нарығының мөлшерлемелерін басқару ✓ Банк міндеттемелерін долларландыруды төмендету 	Құрылымдық профицит

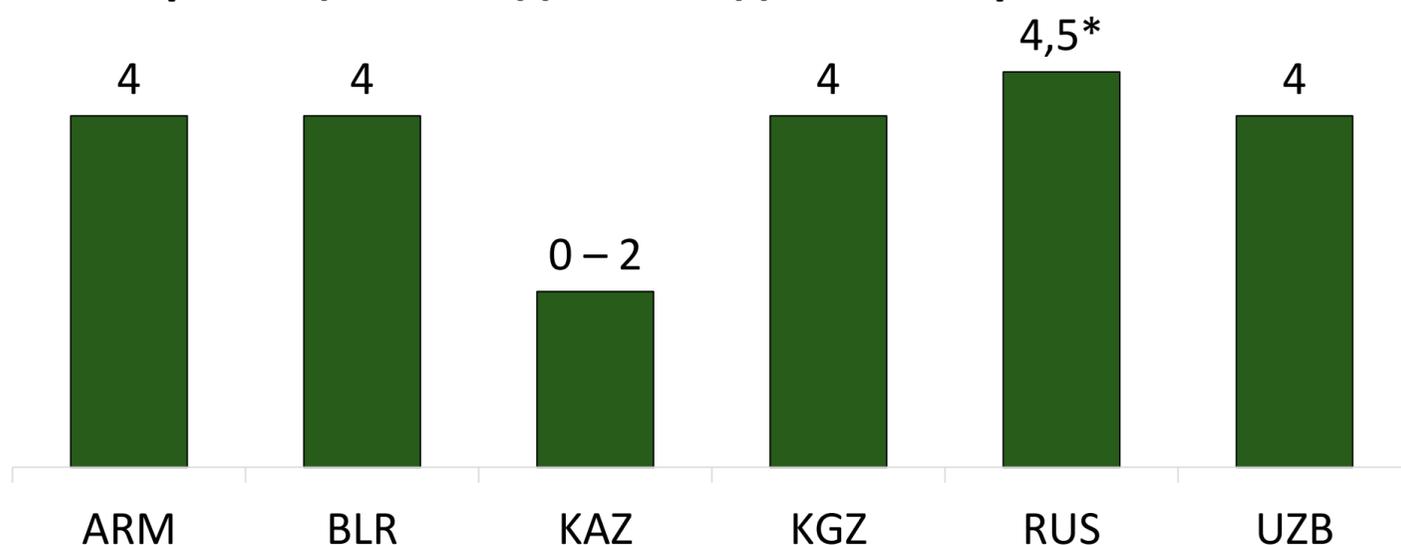

a. құрылымдық өтімділікті басқару;
b. ақша нарығының мөлшерлемелерін басқару;
c. макро/микро пруденциалдық реттеу;
d. капитал ағындарын басқару;
e. басқа

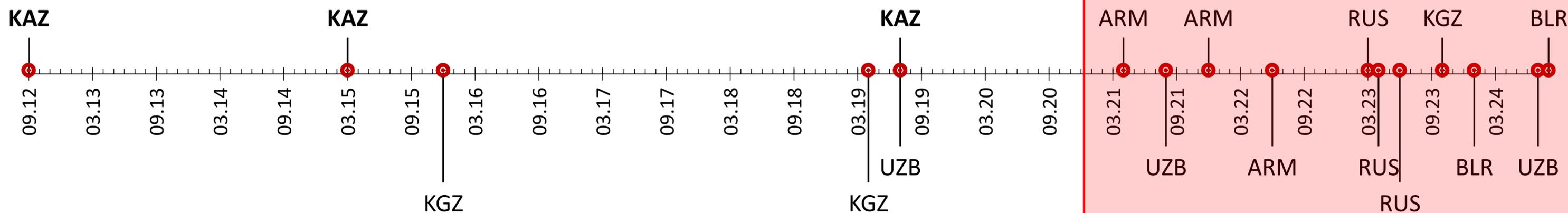
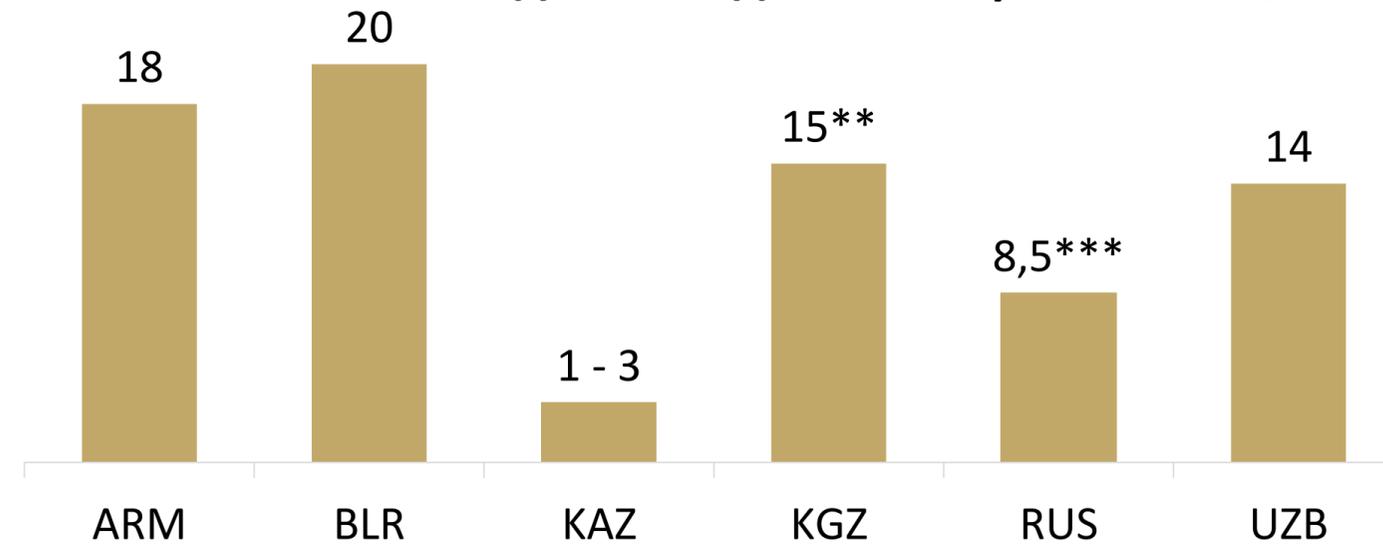

ҚАЗІРГІ МИНИМАЛДЫ РЕЗЕРВТІК ТАЛАПТАР ТАКТИКАСЫ

ұлттық валютадағы міндеттемелер бойынша, %

шетел валютасындағы міндеттемелер бойынша, %

Орталық банк нормативтердің тиісті деңгейін қалай анықтайды

ARM	Өтімділік буферін құру мақсаттарына сүйене отырып
BLR	Инфляция мақсатына жету үшін қажетті ақша массасы мен рубльдік ақша базасының параметрлеріне сүйене отырып
KAZ	Ақша нарығының мөлшерлемелерін тиімді реттеу мақсатына сүйене отырып
KGZ	Банк секторындағы үрдістерге, АКС-ның мақсаттарына және күтілетін нәтижелерге сүйене отырып
RUS	Ақша нарығының ставкаларын тиімді басқаруға жағдай жасау: 1. коршоттарына тұрақты және оңай болжанатын сұраныс, 2. коршоттар өтімділікті қалыптастыру факторларының құбылмалылығын өтейді
UZB	Төлем жүйесінің тұрақтылығын және төлемдердің ұзақтығын қамтамасыз ету мақсатына сүйене отырып

* әмбебап лицензиясы бар банктер мен банктік емес несие ұйымдары үшін

** ЕАЭО мен ҚХР-ға мүше елдердің валюталарындағы міндеттемелерді қоспағанда

***достас емес елдердің валютасындағы барлық ұйымдар үшін

МИНИМАЛДЫ РЕЗЕРВТІК ТАЛАПТАРДЫҢ НЕГІЗГІ ПАРАМЕТРЛЕРІ

	Резервтік активтер (РА)				РА валютасы	Арнайы шот/жеткіліктілік	Анықтау кезеңі	Қалыптастыру кезеңі	РА орташалау	Міндеттемелерді дифференциациялау	ЕТРТ сый-ақысы	Санкциялар
	Қоршот	Ар.шот	Касса	Басқа								
ARM	+				✓ Ұлт.валюта ✓ Шет.валюта *		Ай	28 не 35 күн (4 не 5 апта) ²	Орташа тәуліктік	Валюта бойынша	-	Айыппұл: ОС ⁴ •күндер•1%
BLR	+	+			✓ Ұлт.валюта	10%	1-нен келесі айдың 1-не дейін қоса алғанда	28 не 35 күн (4 не 5 апта) ²	+	Валюта бойынша	-	✓ Өсімпұл: ОС ⁴ •күндер•2• ҚҚМ ⁷ /365(366), ✓ Бекіт. бөлігі ↑
KAZ	+		50%		✓ Ұлт.валюта		28 күн	28 күн	+	✓ Валюта ✓ Мерзімі бойынша	-	✓ Ескерту ✓ Айыппұл – 1,1 млн теңге
KGZ	+		+**	+	✓ Ұлт.валюта	70% кем емес	28 күн	28 күн	Күнделікті және орташа	Валюта бойынша	0%	Айыппұл: ОС ⁴ •күндер•3•НМ ⁵
RUS	+	+	25% дейін		✓ Ұлт.валюта	10%, БЕКҰ ¹ басқа	Күнтізбелік ай	28 не 35 күн (4 не 5 апта) ²	+	✓ Валюта ✓ КМ ³ бойынша	-	Айыппұл: ОС ⁴ •күндер•2•НМ ⁵
UZB	+		50%		✓ Ұлт.валюта		Күнтізбелік ай	28 не 35 күн (4 не 5 апта) ²	+	Валюта бойынша	-	✓ Айыппұл: ОС ⁴ •күндер•2•НМ ⁶ ✓ Орташаландырусыз

1 – БКҰ – банктік емес кредиттік ұйымдар

2 – ОБ операцияларын жүргізу кестесімен синхрондалған

3 – КҰ – кредиттік ұйымдар

4 – ОС – орындалмаған сома

5 – НМ – негізгі мөлшерлеме

6 – НМ – негізгі мөлшерлеме

7 – ҚҚМ – қайта қаржыландыру мөлшерлемесі

* валюталық міндеттемелерді орындау: 6 п.т. ұлттық валютада, 12 п.т. шетел валютада

** - банктердің банкоматтарындағы ұлттық валютадағы қолма-қол қалдықтар

МИНИМАЛДЫ РЕЗЕРВТІК ТАЛАПТАРДЫҢ НЕСИЕЛЕУГЕ ӘСЕРІ

Армения:

- ✓ АКС-ның қазіргі стратегиясына ол әсердің **тікелей қатысы жоқ**, бағалау шынайы жүргізілмеген.

Беларусь:

- ✓ ЕТРТ деңгейінің өзгеруі ақша ұсынысының өсу қарқынына және несиелеу қарқынына әсер етеді.

Қырғызстан:

- ✓ ЕТРТ нормативтерінің негізгі көрсеткіштерге әсерін бағалау тұрақты негізде жүргізіледі.
- ✓ Міндеттемелердің валюталық құрылымы бойынша ЕТРТ нормативтерін кезең-кезеңімен саралау (2015 жылдан бастап), атап айтқанда, шетел валютасындағы міндеттемелер бойынша нормаларды арттыру (ЕАЭО мен ҚХР-ға мүше елдердің валюталарынан басқа) шетел валютасындағы кредиттеудің **өсу қарқыны баяулауымен қатар жүрді**.

Ресей:

- ✓ Қазіргі ақша жүйелерінде ЕТРТ ішкі экономиканы несиелеу көлемі мен динамикасына **әсер етпейді**.

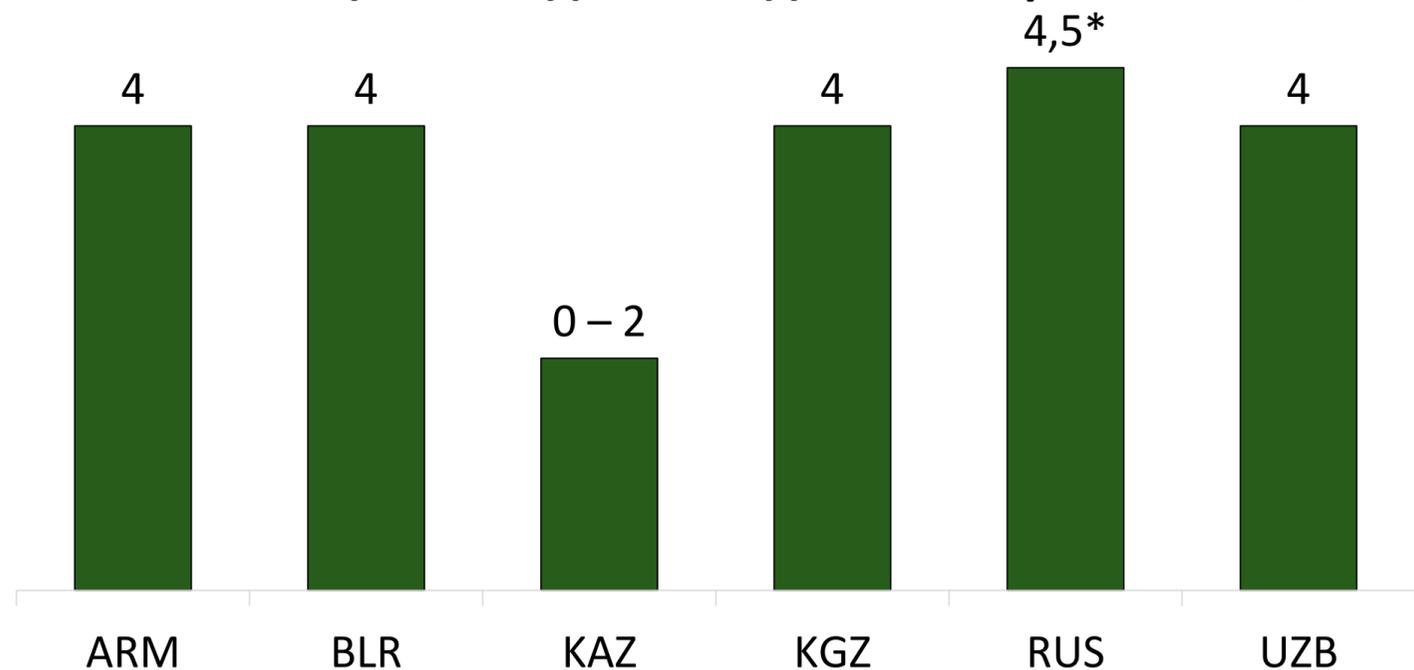
Өзбекстан:

- ✓ Алдыңғы ЕТРТ өзгерістері несиелеу көлеміне айтарлықтай әсер еткен жоқ.

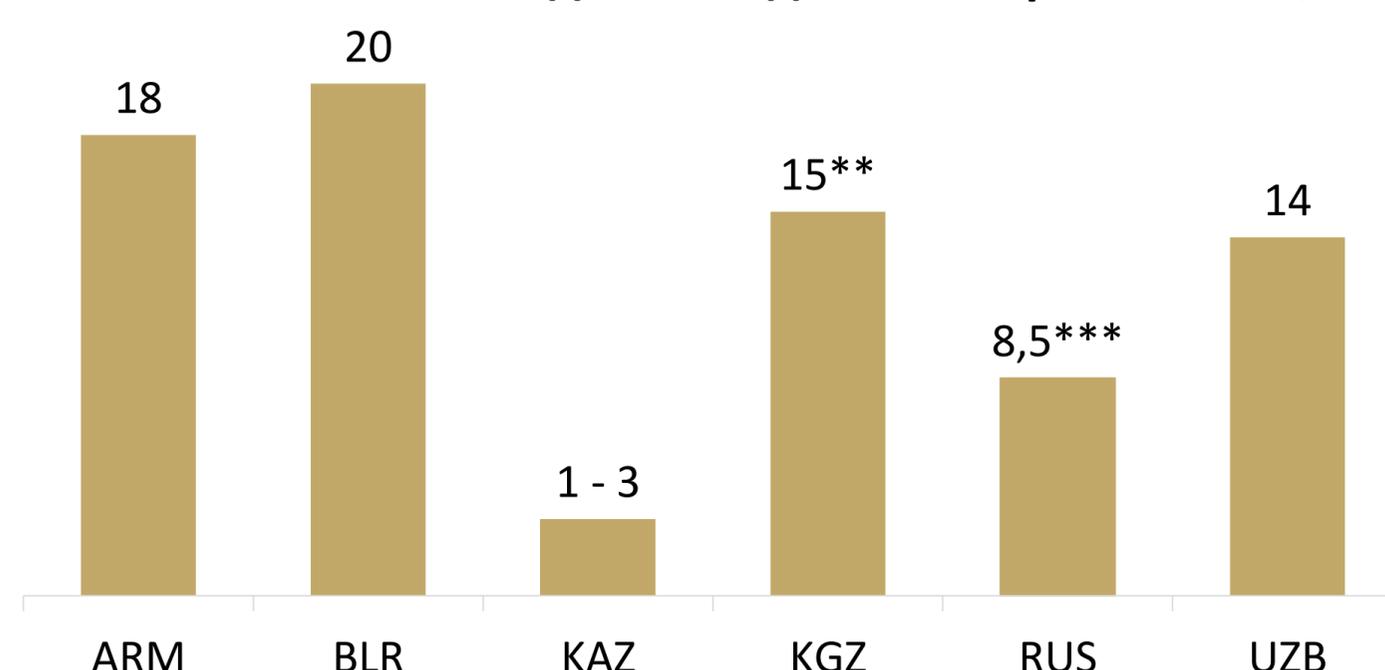
ЕҮРТ-ДЫҢ НЕСИЕЛЕУГЕ ӘСЕРІ

Ұлттық валютадағы міндеттемелер бойынша, %

* әмбебап лицензиясы бар банктер мен банктік емес несие ұйымдары үшін

Шетел валютасындағы міндеттемелер бойынша, %

** ЕАЭО мен ҚХР-ға мүше елдердің валюталарындағы міндеттемелерді қоспағанда

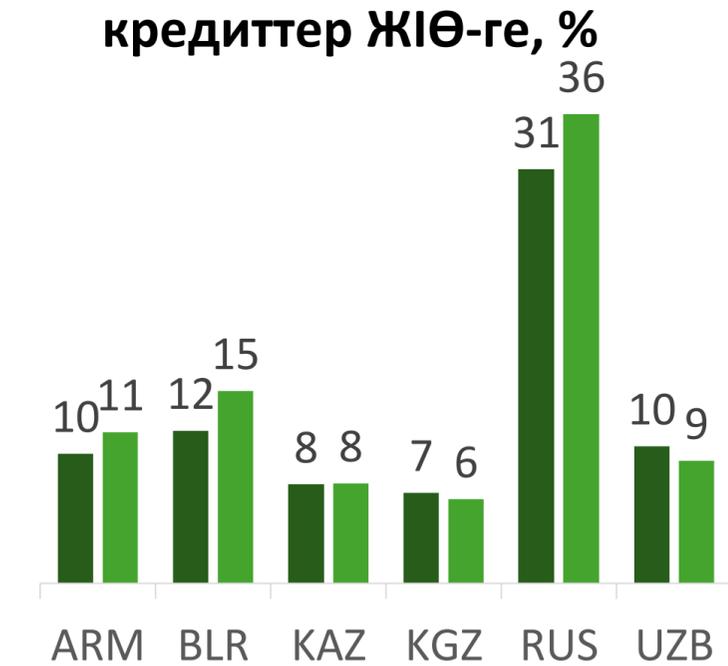
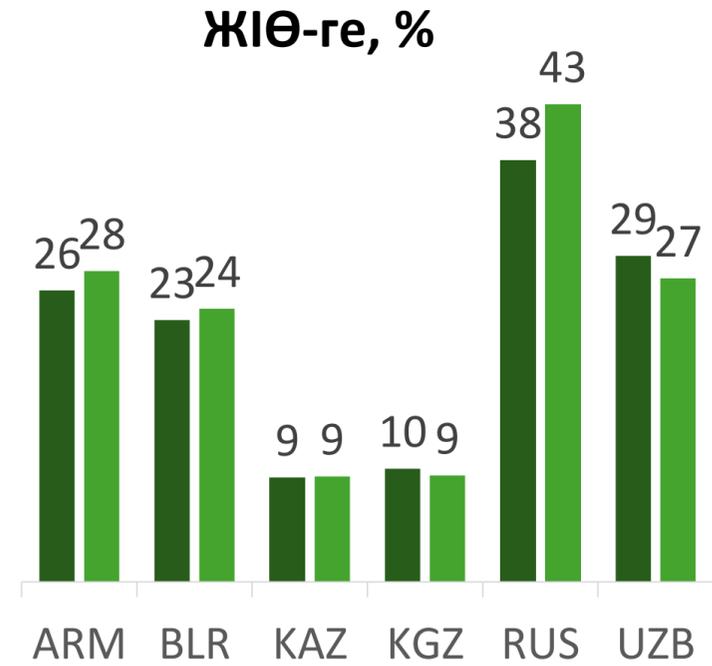
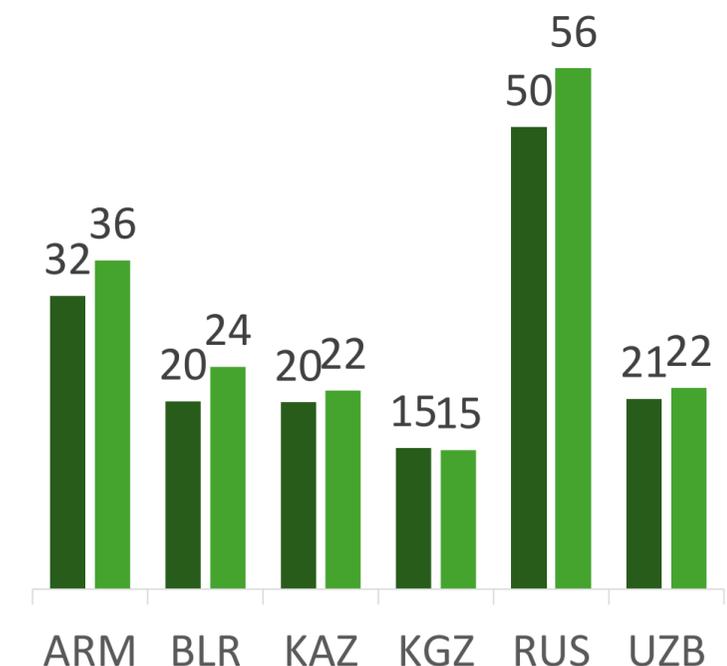
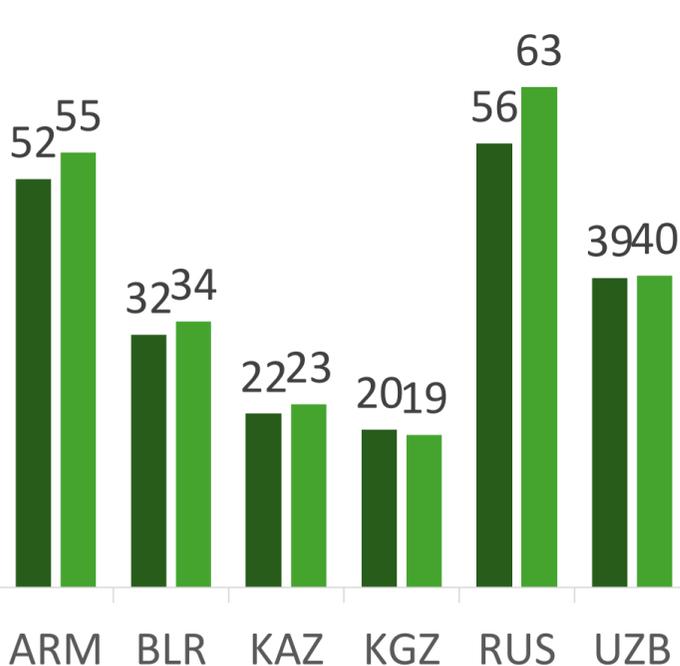
***достас емес елдердің валютасындағы барлық ұйымдар үшін

Кредиттер ЖІӨ-ге, %

Теңгедегі кредиттер ЖІӨ-ге, %

Кәсіпке берілген кредиттер ЖІӨ-ге, %

Кәсіпке берілген теңгедегі кредиттер ЖІӨ-ге, %

*** Қырғызстан мен Ресей бойынша ҚРҰБ есептеулері

**** теңгедегі кредиттер, кәсіпке берілген теңгедегі кредиттер бойынша ҚРҰБ есептері

■ 31.12.2022 г. ■ 31.12.2023 г.

ЕТРТ ЗАҢНАМАЛЫҚ РЕТТЕУІ

	ЕТРТ бойынша шешімдер құзыретінде	ӘМ-де тіркелу	Сарапшылар қауымдастығымен келісу	ЕТРТ бойынша шешімдер қалай шығарылады және рәсімделеді	ЕТРТ арқылы банктерді сегменттеу	ЕТРТ нормативтеріндегі жедел өзгерістерге саяси дайындық	ЕТРТ арқылы экономиканың белгілі бір секторларын несиелеу ынталандырыла ма	ЕТРТ-ны ерікті пайдалану тәжірибесі	ЕТРТ құралынан бас тартуы
ARM	Орталық банктің кеңесі	-	-	Кеңестің Шешімі	-	+	-	-	-
BLR	Басқарма	+	-	Басқарма Қаулысы	-	✓ экономикадағы жағдайды кешенді және салмақты талдау ✓ ықтимал салдары	-	-	-
KAZ	Басқарма	+	+	Басқарма Қаулысы	-	-	-	-	-
KGZ	Басқарма	+	Нормативтер – жоқ,	Басқарма Қаулысы	-	✓ экономикалық ұтымдылық ✓ күтілетін нәтижелер	Ұлттық валютада кредиттеуді ынталандыруға жанама әсер етеді	-	-
RUS	Директорлар кеңесі	Нормативтер – жоқ, орындау тәртібі – иә	Нормативтер – жоқ, орындау тәртібі – сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама бар	Нормативтер – нұсқау, орындау тәртібі – ереже	лицензия түріне байланысты	+	-	-	-
UZB	Басқарма	Нормативтер – жоқ	Нормативтер – жоқ,	Басқарма Қаулысы	-	+	-	-	-

*Беларуссияда белгілі бір жағдайларда сарапшылардың пікірі сұралуы мүмкін